Пакліч Волі

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №1 (146)
СТУДЗЕНЬ 2014 ГОДА

"Покліч волі" ў Інтэрнэце

Зараз наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org/, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/poklicz_voli.html , што у каталагу "Пэрыёдыка" для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ПОГЛЯД РЭДАКТАРА

ЗАМЕСТ ЕЎРАМАЙДАНУ – "ЕЎРАОПТ"

Нет рабства безнадёжнее, чем рабство тех рабов,
Себя кто полагает свободным от оков
Иоганн Вольфганг Гёте

Па выніках справаздачы Міністэрства фінансаў сярод беларускіх адкрытых акцыянерных таварыстваў з адкрытай справаздачнасцю за трэці квартал 2013 года «Еўрагандаль» стаў самай прыбытковай прыватнай кампаніяй Беларусі. ААТ атрымала $34 мільёны чыстага прыбытку, а гэта дзевятае месца ў рэйтынгу сярод усіх кампаній Беларусі.

Колькасць крамаў «Еўраопта» ў Беларусі дасягнула 150-і. Усяго ж «Еўраопты» адкрытыя ў 44 населеных пунктах краіны.

Крамы «Еўраопт» кантралююць бізнэсоўцы Сяргей Літвін і Уладзімір Васілька. Эміграваўшы ў 2003 годзе, яны не спяшаюцца вяртацца ў Беларусь. Не дапамаглі ў гэтым нават запыты аб экстрадыцыі бізнэсоўцаў.

Цяпер, памірыўшыся з беларускімі ўладамі, яны жывуць у Вільні, дзе і знаходзіцца іхняя штаб–кватэра. З'яўляюцца яны таксама і акцыянерамі Мінскага завода вінаградных вінаў, і Мінскага млынкамбіната.

Ходзяць чуткі, што ўсю гэтую сетку курыруе адзін з сыноў "вялікага кормчага". І ў гэтым цяжка ўсумніцца, атрымаўшы гэткія відочныя прэфірэнцыі, нельга захоўваць абсалютную фінансава-эканамічную свабоду ў краіне, дзе слова свабода ўспрымаецца толькі ў кантэксце " свабода – гэта рабства".

Асабіста мяне ўразілі переднавагоднія натоўты, якія бясконцай паўнаводнай ракой цяклі да еўраоптаўскіх крамаў горада з самага моманту іхняга адкрыцця. Такое ўражанне, быццам насельніцтва наведвае сакральнае, асвечанае звыш месца! І ў той момант мне прыгадаліся словы-абяцанкі іхняга куміра, які ў першыя дні свайго кіракання абяцаў "накарміць народ". Абяцаў і сваё слова стрымаў: прагныя і гаротныя дажылі да мары сваіх памкненняў.

Прыкладна ў той жа самы час нашыя суседзі ("бязмозглыя хахлы", як сказаў мне адзін тутэйшы знаёмы) валам валілі на Майдан, каб змусіць уладу да інтэграцыйных памкненняў з Еўропай.

Зразумела, кожны чалавек, як і кожны народ у сваёй бальшыні сам мусіць выбіраць паміж воляй і рабствам, паміж светлай ідэяй свабоды і рэальнай полўкай па чыімсці размеркаванні. Але ж відавочна: у несвабоднай краіне ў насельніцтва няма ніякага выбару, бо ўлада прысабечыла сабе не толькі эканамічныя ды палітычныя вагары ўплыву, але і думкі, і пераканання большасці.

Само сабой, сённяшняе рабства – гэта не рабства на галеры, але ад гэтага яшчэ больш прыкра за тутэйшае насельніцтва.

На шчасце, ёсць людзі, што імкнуцца разважаць і аналізаваць. Вось што пішуць віцьбічы на адным з сайтаў наконт "Еўраопта": "Евроопт берет только размахом наименований продукции, но цены там всегда выше, чем в обычных магазинах "Витебские продукты" и " Веста". Так как, мы с женой пенсионеры и времени много, то можем позволить пройтись по магазинам и выбрать дешевле и свежее продукты, чем в Евроопте. В Евроопте очень дорогие колбасы, мясо свинины и птицы. И идут в эти магазины из-за скидок, но народ не видит, что накрутка на цену товара выше, чем в других. Даже гнилые овощи и фрукты продают по ценам выше, чем в "Весте", "Витебских продуктах" и "Омега". Кроме того шейную часть свинины можно купить на рынках по 55 т.руб., а в Евроопте - 76 т.руб. Понимаю, что работающему народу нет времени бегать по магазинам, но пенсионеру не рыскавши за дешевыми продуктами просто не прожить, ведь очень много денег уходит на лекарства".

"Самое страшное, в "Евроопте", это то,что он убивает, своими "грязными деньгами" наш Белорусский бизнес с помощью белорусских чиновников, ещё страшнее это то что им помогает наш белорусский народ не видя подвоха который ему приготовили под видим скидок цен. А ещё страшнее то что прибыль от продажи, нашего белорусского и завезённого "Евроoптом" импортного товара уйдёт за пределы Белоруссии. А это тяжкое преступление против нашего государства и белорусского народа, так как Белоруссия, с этого, не получит ничего. И это тяжкое преступление совершают чиновники под благовидным предлогом притока валюты в Беларусию и дешевизны товара. Это мираж и просто смешно. Наш торговый бизнес и сам с этим справлся бы без "Евроопта" И деньги бы в Белоруссии от прибыли остались. Только нашему бизнесу мешать не надо. А ему везде мешают!"

Нарэшце не ўсё ў нашым жыцці гэткае адназначнае і бясспрэчнае. І добра было б, каб ад разважанняў пра "Еўрагандль" народ перайшоў да куды больш важных і значных разважанняў пра лёс краіны, пра правы чалавека і грамадзяніна…

Сёння ж, на жаль, выбіраючы паміж " Еўрамайданам" і " Еўраоптам", тутэйшае жыхарства робіць свой выбар на карысць не заўжды таннае каўбасы і не зусім якаснай садавіны ды гародніны.

А як вядома, ні палітычны, ні кормараздатачны манапалізм нічога добрага для народа, які яшчэ ўчора давіўся ў чэргах па каўбасу акрамя прывіднага, знешняга дабрабыту прынесці нічога не зможа.

Рэдактар

Партал твайго раёна: http://vicebskreg.by

ДАБРАЧЫННАСЦЬ

З НОВЫМ 2014 ГОДАМ

На працягу некалькі гадоў аддзел унутраных спраў Віцебскага райвыканкама ажыццяўляе шэфства над ДУА «Сацыяльна-педагагічны цэнтр Віцебскага раёна», які размешчаны ў в. Бабінічы.

У цэнтры знаходзяцца дзеці, якія адбіраюцца на тэрмін да 6 месяцаў з няшчасных сем'яў, якія знаходзіліся ў сацыяльна-небяспечным становішчы. У цяперашні час у прытулку знаходзяцца 5 дзяцей ва ўзросце ад 3 да 6 гадоў. Не сакрэт, што дзеці, якія ўтрымліваюцца ў гэтым прытулку змяшчаюцца туды ў асноўным супрацоўнікамі інспекцыі па справах непаўналетніх, якія іх адбіраюць у нядбайных бацькоў. За апошнія некалькі гадоў намецілася стабільная тэндэнцыя да змяншэння колькасці дзяцей знаходзяцца ў прытулку, так у 2011 годзе іх было 25, у 2012 годзе 15, а ў 2013 годзе толькі 5. Гэта сведчыць аб тым, што праца, якая праводзіцца зацікаўленымі ведамствамі па кантролі за выхаваннем дзяцей, прыносіць свой плён, і нядбайных бацькоў становіцца з кожным годам усё менш. У аддзеле стала традыцыяй наведваць і дарыць падарункі выхаванцам прытулку ў Напярэдадні Новага года. У гэтым годзе традыцыя працягнулася. Па рашэнні і за кошт сродкаў афіцэрскага сходу аддзела былі набыты салодкія падарункі дзецям, якія знаходзяцца ў прытулку. 30 снежня 2013 года ў 11.00 гадзін намеснік начальніка Віцебскага РАУС Сяргей Кавалеўскі і начальнік інспекцыі па справах непаўналетніх Юрый Жораў прынялі ўдзел у навагоднім ранішніку, які праводзіцца ў сацыяльным прытулку. На ранішнік былі запрошаныя таксама дзеці, якія знаходзяцца ў трох дзіцячых дамах сямейнага тыпу размешчаных на тэрыторыі Віцебскага раёна. Супрацоўнікі райаддзела павіншавалі выхавальнікаў прытулку з надыходзячым Новым 2014 годам, а таксама пажадалі дзецям хутчэйшага вяртання да сваіх бацькоў у сям'і.

http://uvd.vitebsk.gov.by

КІТАЙСКІЯ БУДАЎНІКІ НАВЕДАЛІ ШКОЛУ

Працаўнікі кітайскай кампаніі па электраэнергіі CNEEC, якая будуе Віцебскую ГЭС на Заходняй Дзвіне, прадэманстравалі сваю гатоўнасць да супрацоўніцтва з рэгіёнам не толькі ў эканамічнай, але і ў сацыяльнай сферы. Днямі яны наведалі Альгоўскую базавую школу.

Як заведзена, гасцей гаспадары сустракалі хлебам-соллю. Кітайцы былі ўсцешаны гэткім цёплым прыёмам. Ад дзелавой супрацы кітайскія партнёры перайшлі да непасрэднага наладжвання кантактаў з мясцовымі людзьмі.

Любое сяброўства паміж краінамі мусіць пачынацца з простых чалавечых узаемадачыненняў. Замежнікі прывезлі падарункі не толькі школьнікам, але і выхаванцам мясцовага дзіцячага садка.

Прадстаўнікі кампаніі CNEEC з цікавасцю ўспрынялі паказальны выступ удзельнікаў турыстычнага клуба «Вяршыня», якія падзяліліся сакрэтамі пешага турызму.

Дзякуючы падарункам замежных гасцей спартыўная база школы папоўнілася тэнісным сталом, футбольнымі і баскетбольнымі мячамі.

Выканаўчы дырэктар Яо Ханьу адзначыў, што дружба паміж Кітайскай Народнай Рэспублікай і Беларуссю даўняя, а адносіны дзвюх краінаў інакш як добрасуседскімі не назавеш. Гэта адчуваюць усе, хто працуе на будаўніцтве Віцебскай ГЭС. Больш за год яны знаходзяцца на Прыдзвінскі зямлі, тут працуюць і жывуць і не аднойчы атрымлівалі дапамогу з боку беларусаў, таму гэты візіт можна яшчэ расцэньваць і як акт ўзаемнай спагадлівасці.

Замежныя госці не хавалі сваіх эмоцый ад убачанага ў сельскай школе і пашкадавалі, што занадта хутка прыходзіцца развітвацца.

Каля двух гадоў працуе кітайская кампанія над узвядзеннем самай магутнай гідраэлектрастанцыі ў Беларусі. Планавая выдача электраэнергіі на станцы мусіць забяспечыць электраэнергіяй трацiну Віцебскага раёна.

Якаў Дрозд

КУЛЬТУРА

МАЁНТАК "МІЛАЕ" МАГЧЫМА АДНАВІЦЬ

У цэнтры в. Мазалава - двухпавярховы будынак, старому занядбанаму дому - больш за два стагоддзі, а быў ён калісьці цэнтрам маёнтка Мілае, што належаў былому віцебскаму віцэ-губернатару і таленавітаму чалавеку Ігнату Антонавічу Манькоўскаму.

Сядзіба "Мілае", якая была калісьці адной з самых прыгожых у ваколіцах Віцебска, пабудавана ў першае дзесяцігоддзе XIX стагоддзя. Яе з'яўленне звязана з рамантычнай гісторыяй кахання 30 гадовага калежскага асэсара Ігната Манькоўскага і ўдвая маладзейшай за яго прыгажуні Рахіль — дачкі стацкага саветніка Антона Макавецкага, былога камергера апошняга караля Рэчы Паспалітай Станіслава Аўгуста Панятоўскага.

Бацька дзяўчыны быў катэгарычна супраць іхніх адносінаў. Гэта вымусіла Ігната пайсці на адчайны крок. Ён адправіўся ў Пецярбург і здолеў прабрацца да імператара Паўла І. Будучы ў добрым настроі, Павел І ацаніў вынаходлівасць беларускага шляхціца і прачытаў тэкст ягонае просьбы. Рамантычная гісторыя кахання яго вельмі ўразіла. Яшчэ больш ўражвала яна сентыментальную імператрыцу Марыю Фёдараўну.

У выніку 17 лютага 1797 г. быў выдадзены імператарскі рэскрыпт, у якім гаварылася пра наданне Ігнату Манькоўскаму чыну прыдворнага саветніка і перадачы ў пажыццёвае валоданне Буеўскага казённага маёнтка. Адначасова былі зняты ўсе пытанні пра шлюб з Рахіль Макавецкай, паколькі заступнікам закаханых стаў сам імператар, які ў рэскрыпце выказаў "спадзяванне", што і Антон Макавецкі добра паставіцца да пачуццяў маладых.

За ўласныя грошы Ігнат Манькоўскі набыў вёску Мазалава, дзе ў 1801-1806 гг. пабудаваў уласны маёнтак, названы ў гонар сына Антонаўка, а пасля перайменаваны ў Мілае. У гэты ж час (з 1801 г.) ён стаў віцебскім губернскім пракурорам. У пачатку вайны 1812 г. Ігнат Антонавіч эвакуяваўся ўглыб Расіі,я го шаснаццацігадовы сын пайшоў добраахвотнікам у рускую армію, а жонка засталася ў маёнтку. Пасля адступлення Напалеона Манькоўскі вярнуўся ў Віцебск. У адсутнасць губернатара і віцэ-губернатара ён узначаліў губернскую адміністрацыю, зрабіў усё магчымае, каб наладзіць мірнае жыццё ў горадзе і губерніі, за што 8 красавіка 1813 г. быў афіцыйна прызначаны на пасаду віцебскага віцэ-губернатара, якую займаў да 1817 г.

Акрамя дзяржаўнай службы Ігнат Антонавіч актыўна займаўся грамадскай дзейнасцю, валодаў калекцыяй старажытнасцяў, захапляўся літаратурай і нават разглядаўся сучаснікамі і даследчыкамі літаратуры ў ліку найбольш магчымых аўтараў беларускамоўнай "Энеіды".

Вядомы ён таксама як прагрэсіўны памешчык і руплівы гаспадар.

Усе сяляне Манькоўскага жылі не ў звычайных курных хатах, а ў "белых", што ў той час успрымалася як даволі "рэвалюцыйная" ідэя. Акрамя таго, Манькоўскі прапаноўваў новыя падыходы ў будаўніцтве зрубных канструкцый, распрацаваў уласныя праекты вялікіх хлявоў для жывёлы, у якіх, на яго думку, былі больш спрыяльныя санітарныя ўмовы, што памяншала верагоднасць хвароб і эпідэмій.

Сядзіба "Мілае" ўключала ў сябе сядзібны дом, які захаваўся да нашых дзён, млын і парк з вялікай колькасцю дэкаратыўных раслін. Па ўспамінах мясцовых жыхароў, побач з сядзібным домам знаходзілася карэтная, якая размяшчалася злева ад галоўнага ўваходу ў маёнтак (калі стаяць тварам да фасада).

Акрамя таго, рэльеф вакол сядзібы істотна адрозніваўся ад сучаснага: з за таго, што млын знаходзіўся крыху ніжэй (каля 400 метраў) па цячэнні ракі Лужаснянка, узровень вады быў значна вышэй сучаснага. За домам і перад ім (на некаторай адлегласці) меліся каналы, засыпаныя ў XX стагоддзі меліяратарамі, а таксама пры будаўніцтве дарогі за домам. З-за ўсяго гэтага атрымлівалася, што сам дом знаходзіўся на паўвыспе і пад'езд да яго быў толькі з боку карэтнай. Перад галоўным фасадам будынка размяшчаўся фантан, які напаўняўся, хутчэй за ўсё, вадой з крыніцы, якая і па сённяшні дзень існуе на бліжэйшым узвышшы. Гэта ж крыніца напаўняла прэснай вадой і вадапровод, які з моманту пабудовы існаваў у сядзібным доме. За кошт таго, што крыніца размяшчалася вышэй другога паверха будынка, праблем з напаўненнем усёй сістэмы вадой не ўзнікала. Акрамя таго, у будынку мелася аўтаномная каналізацыя, сляды існавання якой да гэтага часу можна прасачыць.

План дома мае выгляд прамавугольніка. Габарыты будынка — 26.9 на 16.6 м. Галоўны фасад арыентаваны на паўночны ўсход. Ацяпляўся будынак з дапамогай шматлікіх печаў, злучаных адзінай сістэмай комінаў. Атрымлівалася так, што ў кожным з пакояў была печ альбо камін, прычым усе яны былі ўбудаваныя ва ўнутраныя сцены, а сістэма коміна практычна была зведзена ў 2 трубы.

Дах быў або чатырохсхільным высокім, або чатырохсхільным ламаным. У цяперашні час ён зменены. Змены закранулі і іншыя часткі будынка.

Гасцёўні, кабінеты, бібліятэка, жылыя пакоі размяшчаліся на другім паверсе, куды вяла шырокая парадная трохмаршавая лесвіца, якая размяшчалася ў левай частцы будынка (калі стаяць тварам да фасада) і адрознівалася арыгінальным мурам і дэкорам. Акрамя таго, у цэнтральнай частцы будынка мелася асобная вузкая лесвіца для прыслугі. У цэлым інтэр'еру будынка была ўласцівая выразнасць прасторавых дзяленняў і мяккасць каляровай гамы. На вялікі жаль, большасць пабудоў былой сядзібы не захавалася. Сёння мы можам бачыць толькі сам сядзібны дом, частку гаспадарчых пабудоў, рэшткі млына. Няма і родавых могілак, на якіх быў пахаваны сам Ігнат Антонавіч і яго сям'я. Яны былі зруйнаваны будаўнікамі, якім у 1970 х гг. спатрэбіўся пясок для пракладання дарогі. Таму і прах І. Манькоўскага назаўсёды знік, але ёсць магчымасць аднавіць частку былой сядзібы, якая б стала сапраўдным помнікам вялікаму асветніку і слаўнаму сыну беларускай зямлі.

Юлія Юрчак
Vitebsk4.me

ЗДАРЭННІ

КРАДЗЁЖ

40 літраў дызпаліва спрабаваў скрасці раней судзімы жыхар раёна 1984 года нараджэння з тэрыторыі заправачнай станцыі, размешчанай у вёсцы Старае Сяло.

7 студзеня ў 2 гадзіны 45 хвілінаў у Віцебскі РАУС ад вартаўніка акцыянернага таварыства 1973 года нараджэння, паступіла паведамленне, што каля 2 гадзінаў 15 хвілінаў неўсталяваны злачынец на тэрыторыі заправачнай станцыі ААТ, размешчанай у вёсцы Старое Сяло, адкрыта спрабаваў скрасці 40 літраў дызпаліва на агульную суму 384 тыс. рублёў.

Супрацоўнікамі АУР РАУС і АМАП палка ППСМ УУС папярэдне ўстаноўлена, што злачынства здзейсніў непрацуючы, раней судзімы жыхар раёна 1984 года нараджэння .

8 студзеня АСК ўзбуджаная крымінальная справа па ч. 1 арт. 14 і ч. 2 арт. 206 КК .

Ян Сведка

УЗБУДЖАНА СПРАВА

Як паведамляе сайт vitebsk.gov.by, у перыяд з 15 снежня 2013 года па 4 студзеня г.г. нявысветлены злачынца незаконна трапіў у шэраг дачных дамоў с/т "Дубрава" Віцебскага раёна і здзейсніў крадзёж прадуктаў харчавання і маёмасці.

4 студзеня ў 16 гадзінаў 45 хвілінаў у Віцебскі РАУС з заявай звярнуліся трое жыхароў Віцебска, паведаміўшы, што неўсталяваны злачынец, узламаўшы дзверы, пракраўся ў іх дачныя хаткі, размешчаныя ў с/т "Дубрава" паблізу вёскі Камары.

Невядомы здзейсніў крадзёж прадуктаў харчавання, гаспадчага інвентару, 2-х чыгунных ваннаў і музычнага цэнтра. Агульная шкода склала 2,5 млн. рублёў.

Супрацоўнікамі АУР РАУС папярэдне ўстаноўлена, што злачынства здзейсніў непрацуючы жыхар вёскі Дыманоўшчына 1958 года нараджэння.

АСК ўзбуджаная крымі-нальная справа па ч.2 арт. 205 КК.

Ян Сведка

РАПТОЎНАЯ СМЕРЦЬ

У Віцебскім ІЧУ памёр 50- гадовы мужчына, затрыманы за дробнае хуліганства

Як паведамляецца на сайце праваабаронцаў, 28 снежня мінулага года Кудзелка пасля «п'янага» сямейнага скандалу быў затрыманы супрацоўнікамі міліцыі і змешчаны ў спецыялізаваны ізалятар (выцвярэзнік). Перад гэтым яго агледзелі медработнікі, праблем са здароўем, акрамя стану алкагольнага ап'янення, у парушальніка выяўлена не было. Пасля заканчэння знаходжання ў выцвярэзніку Кудзелка паўторна быў агледжаны медыкамі, скаргаў на дрэннае самаадчуванне ім не прад'яўлялася і да разгляду справы аб адміністрацыйным правапарушэнні ён быў пераведзены ў ІЧУ УУС Віцебскага аблвыканкама.

Па звестках, атрыманых супрацоўнікамі маніторынгавай групы, 29 снежня Кудзелка адчуў сябе дрэнна, яму выклікалі хуткую дапамогу. Да прыбыцця лекараў мужчыну аказвалася першая дапамога медыцынскімі работнікамі ІЧУ, аднак якая прыбыла «хуткая» канстатавала смерць затрыманага.

Зараз цела Кудзелка знаходзіцца ў аддзяленні судова медыцынскай экспертызы Віцебска. Бачных пашкоджанняў і прыкмет гвалтоўнай смерці на целе памерлага не знойдзена, прычыны смерці ўстанаўліваецца. Па факце смерці адміністрацыйна затрымманага праводзіцца праверка.

Загінулы працаваў мулярам на адным з прадпрыемстваў горада.

http://charter97.org

СВАБОДА СЛОВА

ДОКТАР ІГАР ПАСТНОЎ ЗЛАДЗІЎ ПІКЕТ... У ЛЕСЕ

12 студзеня лекар Ігар Пастноў хацеў зладзіць адзіночны пікет-рэквіем супраць міліцэйскага свавольства. Пікет мусіў адбыцца ў месцы, адмыслова адведзеным віцебскімі ўладамі пад масавыя мерапрыемствы, аднак намеснік кіраўніка адміністрацыі Кастрычніцкага раёну Віцебску Анатоль Кандратовіч забараніў імпрэзу – лекар не заключыў дамоваў з мэдыкамі, міліцыянтамі і камунальнікамі. У выніку Ігар Пастноў зладзіў пікет за межамі гораду ў Віцебскім раёне і ў лесе.

У чарговым відэазвароце да грамадзян доктар Пастноў распавёў пра мэту акцыі – гэта кансалідацыя жыхароў Віцебску супраць гвалту з боку супрацоўнікаў міліцыі. Лекар згадаў шматлікія выпадкі перавышэння сваіх службовых паўнамоцтваў міліцыянтамі, якія збіваюць і катуюць людзей.

«Давайце пазбавімся ад садыстаў і гвалтаўнікоў, якія ёсьць у міліцыі, – заклікаў віцебчукоў доктар Ігар Пастноў. – Бо садыст і гвалтаўнік без паўнамоцтваў ня гэтакі страшны. А вось калі ён у пагонах, калі яму даверaныя жыцьці людзей – тады гэта страшна!».

http://vitebskspring.org

ДАТА

ВЕЧАР 13 СТУДЗЕНЯ — ШЧАДРЭЦ, БАГАТАЯ КУЦЦЯ

У беларусаў быў цэлы рэгламент па святкаванню багатых Калядаў. Сёняшняя куцця — мясная таму "без парсюка й Каляды не Калядамі. Старыя людзі кажуць, што раней нашы продкі перад Калядамі калолі кормнага падсвінка, каб Каляды не гневаліся, дадалі наўсё добры ўраджай, а на гавяду добры прыплод". Раней у гэты вечар па вёсках сядалі разбіраць свіную галаву — сімвал урадлівасці і дабрабыту.

Лічылася, што ў таго хто не напячы блінцоў у гаспадарцы не будзе сытнай, здаровай жывёлы.

Розных спраў у гэты дзень шмат. Вечарам дзяўчаты па вёсцы пачыналі шчадраванне — выбіралі "шчодру": самую прыгожую дзяўчыну, якую апраналі ў лепшае адзенне, а галаву ўпрыгожвалі вяночкам з align="розн"рознакаляровых папяровых стужак. І абыходзілі вёску дом за домам, жадаючы гаспадарам добрага Новага году, дабрабыту, шчасця:

На нова лета
Хай родзіцца жыта.
Шчодры вечар, багаты вечар!
Жыта, пшаніца,
Усякая пашніца!
Жадаем табе,
Слаўны гаспадару,
Піва варыці,
Сынкоў жаніці,
Пасаг збіраці,
Дочак выдаваці.
Залезь на баляску,
Дастань каўбаску,
Стань на драбінкі,
Дастань саланінку,
Кошычак маку
Да таго прысмаку.
Шчодры вечар, багаты вечар!

(Песьня — шчадроўка, запісаная Р. Шырмам у 1928-м годзе ў Пружанах ад Ганны Дудзейкі).

А нам застаецца помніць, што ў вечар 13 студзеня настала пара выдаліць з хаты ялінку, бо яна акумулявала шкодную энергію з 24 снежня пры павароце сонца да новага жыцця.

ВІНШАВАННЕ

НЕ БОЙЦЕСЯ ЛЮБІЦЬ БЕЛАРУСЬ

У навагоднюю ноч прагучалі самыя розныя віншаванні ад палітычных і грамадскіх дзеячаў Беларусі. Прапануем вашай увазе пранікненнае навагодняе відэа-віншаванне ад пісьменніка Уладзіміра Арлова да чытачоў "Нашай Нівы"

Дарагія сябры!

У гэтыя святочныя дні, як і летась, я найперш думаю пра тых, хто сустракае Новы год у няволі. Хачу, каб мяне пачулі **Алесь Бяляцкі, Мікола Статкевіч** і ўсе, хто пакутуе за свае погляды.

Як казала адна добрая беларуская вядзьмарка, што была маёй бабуляй: збаў Божа вас ды і ўсіх нас ад пустога коласа, ад рэдкага воласа, ад харчу нязвычнага, ад голасу зычнага, ад нядобрых вачэй і паганых рачэй. Да хуткай сустрэчы на волі!

У мінулым годзе я шмат вандраваў па Беларусі: быў у Прыдзьвінні і на Нёмане, плыў з сябрамі па Прыпяці і Сожу.

Душу грэюць успаміны пра нашы непаўторныя, пабеларуску стрыманыя краявіды з іхняй заўсёднай прыхаванаю таямніцаю. Натхняюць згадкі пра сустрэчы з маімі чытачамі і зусім незнаёмымі мудрымі й светлымі людзьмі.

Але памятаецца і іншае.

Не магу забыць пяцікласнікаў з невялікага беларускага гарадка, якія амаль не разумелі беларускае мовы, і такіх самых разгубленых вучняў сталічнае школы.

Прыгадваюцца маладыя супрацоўніцы найцікавейшага палескага музея, для якіх — з іхнімі жабрацкімі заробкамі – праблема не толькі з'ездзіць кудысьці на адпачынак, але нават выбрацца ў Менск на выставу.

Зноў і зноў успамінаюцца дзіўныя манументы, сустрэтыя на чыста падмеценых вуліцах нашых гарадоў і мястэчак – то дамам з сабачкамі, то гурку…

Я не маю нічога супраць салёнага гурочка на навагоднім стале і часам магу загледзецца на прыгажуню з балонкай.

Але ж Беларусь — гэта не краіна гуркоў і дамаў з сабачкамі.

Для мяне Беларусь здавён была краінаю мужных і таленавітых людзей. Яны збудавалі дзівосныя храмы, замкі і палацы, што увайшлі ў Сусветны спіс культурнай спадчыны. Яны шэсць стагоддзяў назад адстаялі нашу зямлю ад захопнікаў з захаду пад Грунвальдам і 500 гадоў таму разбілі пад Воршай захопнікаў з усходу. Яны не раз, баронячы сваю нацыянальную годнасць і шматвяковую прыналежнасць да Еўропы, паўставалі супраць Расейскай імперыі.

Але дзе помнікі героям тых падзеяў?

Чаму Навагрудак так і не дачакаўся бронзавага **Міндоўга**, як Віцебск не дачакаўся **Альгерда**? У якім кабінеце пахаваная ідэя стварэння помніка вялікаму князю **Вітаўту**? Чаму ў Менску не з'явіўся помнік нашаму нацыянальнаму герою **Кастусю Каліноўскаму**?

Затое Рагачоў замест чаканага вальналюбца Гервасія Выліваха, створанага геніем Уладзімера Караткевіча, аздобіўся чатырохметровым манументам, што ўвекавечыў тамтэйшую згушчонку.

Між тым сучасная навука сцвярджае, што чым глыбей сувязь са сваёй культурай тым мацней і духоўныя сілы нацыі, і фізічны імунітэт кожнага чалавека.

Забудзем гісторыю – станем бяспамятнымі, не здольнымі адрозніць сябра ад нядобразычлІўца. Забудзем мову – станем нямымі.

У 2013-м мы адзначалі 150-годзьдзе нашага вызвольнага паўстання.

Вы памятаеце пароль каліноўцаў?

Каго любіш?

Люблю Беларусь!

Хачу пажадаць усім нам, каб у новым годзе гэтыя словы зрабіліся нашым дэвізам.

Каб мы любілі сваю краіну, захоўваючы ў сваіх сем'ях мову продкаў. Каб адзначалі свае, а не чужыя гістарычныя святы.Каб глядзелі на свет беларускімі вачыма і не баяліся бараніць сваё — і старадаўнюю камяніцу — ад бульдозера, і сумленна зароблены рубель – ад новых пабораў.

Толькі тады мы ўсе разам зробім крок крок насустрач той Беларусі, якая пакуль прыходзіць да нас у толькі ў мроях і снах.

Не бойцеся! Не бойцеся любіць Беларусь!

З Новым годам!

Уладзімір Арлоў

БЕЛАРУСЬ — РАСІЯ

МОСКВА ПРЯНИК ДАСТ, ЕСЛИ МИНСК БУДЕТ ЗАЙКОЙ

Александр Лукашенко снова получает дивиденды за статус верного союзника Москвы. И никакой Янукович тут дорогу не перебежит.

27 декабря на пресс-конференции в Минске посол России **Александр Суриков** назвал глупостью рассуждения, что российские вливания в Украину уменьшат финансовую поддержку Беларуси: *«Одно другому не мешает»*.

Эксперты же задаются вопросом, не слишком ли дорого обойдутся стране встречные уступки. И склоняются к выводу, что кремлевская помощь не решит проблем белорусской экономики, а лишь законсервирует их.

Интеграционное гусарство Путина

«Ресурсы у России есть, и это подтверждает последнее заседание Высшего госсовета Союзного государства», — заверил посол России, говоря о готовности поддержать белорусского партнера, у которого финансы поют романсы.

Но из репортажей в московской прессе следует, что прозвучавшее 25 декабря заявление Владимира Путина о выделении Беларуси кредита в сумме до двух миллиардов долларов было как снег на голову российским министрам. Этакий гусарский жест первого лица. Подчиненные же так и не смогли по ходу внятно сформулировать, откуда возьмутся деньги.

Лишь днем позже министр финансов **Антон Силуанов** сообщил: *«Мы договорились сегодня на правительстве о том, что в следующем году будет предоставлен межгосударственный кредит Республике Беларусь за счет уточнения бюджета следующего года в сумме 450 миллионов долларов (…) Оставшаяся часть средств — будем смотреть наши возможности»*.

Короче, очень похоже, что Кремль, вняв мольбам союзника, **экспромтом принял чисто политическое решение** о финансовом спасении, а министры постфактум чешут затылки, откуда наскрести денег.

Иначе говоря, Россия даже вопреки внутренним экономическим трудностям (на которые кивал, между прочим, и Суриков) оплачивает свои великодержавные амбиции. И хотя посол заверил, что Москва в ответ на свою щедрость ничего от Минска не ждет, на той же пресс-конференции прозвучал совет, что «не надо тянуть резину» с МАЗом и другими интеграционными проектами (например с участием МЗКТ, «Гродно Азота»), предусматривающими объ-единение белорусских и российских активов.

Также посол попенял на проблемы допуска российских предприятий к государственному заказу Беларуси, другие препоны, чинимые белорусской стороной. В этом контексте веско прозвучала фраза о том, что Россия в связи с созданием Евразийского союза откажется от взимания экспортной пошлины на нефтепродукты (то, чего так добивается Лукашенко), если «стороны не натворят глупостей».

Антизападные «краники»

Российскому послу пришлось комментировать и щекотливую клерикально-светскую тему: на днях Священный синод Русской православной церкви (РПЦ) назначил главой ее Белорусского экзархата никогда не жившего здесь архиерея Павла.

Сам факт, что руководство РПЦ бросило на Беларусь не ее гражданина (родился в Караганде, служил до последнего времени в Рязани), судя по кипению в фейсбуках, **поставил на уши как часть здешних православных, так и просто политизированную публику: мол, никакого уважения к суверенитету, национальной специфике и т.п.**

Господин Суриков был вынужден ограничиться общими рассуждениями типа того, что *«плохих митрополитов в Беларуси не бывает»* и что *«сюда мог быть назначен только высокопорядочный человек, любящий людей»*.

Трудно сказать, насколько переубедят эти сентенции тех, кто посмотрел разошедшийся по социальным сетям, как вирусная реклама, скандальный видеоролик, датированный декабрем 2011 года: тот самый *«человек, любящий людей»*, грозит Западу в отместку за цветные революции оружием массового уничтожения и открытием «чернобыльского краника».

Отметим, что по иронии судьбы митрополит Павел едет из Рязани на повышение в страну, посыпанную чернобыльским пеплом. Да и вокруг строительства Островецкой АЭС по российскому проекту (Суриков подтвердил готовность Москвы вкладываться) здесь ныне бушуют страсти.

Назначение митрополита Павла главой Белорусской православной церкви (БПЦ) — это и проявление имперской политики, и в то же время некий вынужденный компромисс между Москвой и Лукашенко, считает **Валерий Карбалевич, эксперт аналитического центра «Стратегия» (Минск)**.

В комментарии для Nav-iny.by аналитик напомнил: прошение прежнего главы БПЦ митрополита Филарета лежало без движения три года, а минувшим летом белорусский президент демонстративно не полетел на празднование 1025-летия крещения Руси в Киев. Это могло быть отражением некоего кадрового спора между авторитарным белорусским лидером, стремящемся контролировать все сферы, включая церковную, и Московским патриархатом.

(працяг на стар. 4)

ПРАБЛЕМА

НАРОД ТРЭБА БУДЗІЦЬ ЦІ ЁН ПАВІНЕН ПРАЧНУЦЦА САМ?

Беларускай апазіцыі рэдка атрымоўваецца хутка і рэзанансна адрэагаваць на тыя ці іншыя падзеі ў грамадстве. Зрэшты, адзначаюць эксперты, яе магчымасці сёння рэзка абмежаваныя жорсткай рэакцыяй уладаў на вулічную актыўнасць, апатыяй насельніцтва, яго страхам перад рэпрэсіямі.

У гэтым лішні раз пераконвае сюжэт з увядзеннем дзяржаўнай пошліны за выдачу дазволу на допуск транспартнага сродку да ўдзелу ў дарожным руху і ўзнікшая акцыя «Стоп-падатак».

Лазавік іранізуе наконт пазнавальнай цікавасці

У прынцыпе, яшчэ да ўвядзення пошліны і непасрэдна пасля галасавання за яе ў парламенце апазіцыйныя палітыкі з абурэннем каментавалі ініцыятыву ўладаў. Аб'яднаная грамадзянская партыя (АГП) нават заявіла пра кампанію «Кіраўнік - у адстаўку!", у ходзе якой збіраюцца подпісы працìўнікаў ўвядзення дзяржпошліны на аўтаўладальнікаў. Можна паставіць свае подпісы пад пратэстам і ў інтэрнэце.

Сваю акцыю "Разам супраць абдзіралаўкі", прымеркаваную да разгляду ў Палаце прадстаўнікоў дзяржбюджэту на 2014 год і прыняцця ў першым чытанні законапраекта, які ўводзіць пошліну на аўто, абвясціла і кампанія «Гавары праўду».

Аднак збор подпісаў - відавочна не той крок, які можа паўплываць на меркаванне уладаў, якія ўжо прынялі рашэнне аб увядзенні пошліны.

«Стоп-падатак» захлынуўся

Рэальна нервавацца ўлады сталі толькі пасля заклікаў у інтэрнэце пратэставаць супраць ўвядзення пошліны ў цэнтры Мінска.

У выніку першая акцыя пратэсту аўтамабілістаў, якая адбылася вечарам 20 снежня на сталічным праспекце Незалежнасці, атрымала досыць вялікі рэзананс, хоць і не была вельмі ўжо масавай.

Да другой акцыі, анансаванай на 27 снежня, улады падрыхтаваліся больш грунтоўна. На праспекце былі выстаўленыя ўзмоцненыя нарады Дзяржаўтаінспекцыі, на ходніках дзяжурылі сілавікі ў цывільным. Рэдкіх пратэстуючых аўтамабілістаў спынялі супрацоўнікі ДАІ.

А на трэцюю акцыю, абвешчаную 3 студзеня, падобна, выйшлі толькі супрацоўнікі ДАІ.

20 сьнежня трое палітыкаўаўтамабілістаў - Віктар Карняенка, Сяргей Калякін і Анатоль Лябедзька - падалі заяўку ў Менгарвыканкам на правядзенне 5 студзені аўтапрабегу па праспекце Незалежнасці.

Рашэнне гарвыканкама апынулася прагназуемым - аўтапрабег не дазволілі. Напэўна, гэта разумелі і самі апазіцыйныя палітыкі, таму адразу пасля атрымання адказу ад мінскіх уладаў абвясцілі план Б - збор на плошчы Якубка Коласа подпісаў за адстаўку ўрада і адмену пошліны.

З улікам беларускіх рэалій акцыя, можна сказаць, прайшла паспяхова – сабралі каля сотні подпісаў. Па незалежных ацэнак, за двума прадстаўнікамі апазіцыі назірала каля сотні супрацоўнікаў міліцыі і спецслужбаў. Атрымліваецца, па супрацоўніку на кожную сабраную подпіс.

Апазіцыя ў зачараваным коле

На думку палітолага Алеся Лагвінца, улады досыць паспяхова рыхтуюцца да розных формаў пратэсту, на якія рашаюцца грамадзяне. Градус палітычнай мабілізацыі ў грамадстве і так невысокі, таму для мінімізацыі пратэсту цалкам дастаткова папераджальных пагроз і дэманстрацыі сілы ў дачыненні да некалькіх ініцыятараў або ўдзельнікаў акцый.

«Улады імкнуцца выявіць тых, хто ініцыюе пратэстныя дзеянні ў сацыяльных сетках, ужываюць мэтавыя рэпрэсіі, якія рэтрансліруюцца праз СМІ, павялічваючы пакачык страху і адбіваючы жаданне ўдзельнічаць у вулічных акцыях. Улады робяць так, што кошт удзелу ў якім-небудзь пратэстным дзеянні перавышае ў некалькі разоў цану няўдзелу ў ім», - адзначае Лагвінец.

У ідэале, лічыць эксперт, пры арганізацыі акцый пратэсту павінны спалучацца партыйная мабілізацыйная праца і грамадзянскі парыў. Але цяпер не той час, каб рэалізаваць гэту задуму: апазіцыя відавочна слабая, а грамадства не верыць не толькі ўлады, але і самой апазіцыі.

«Лепшы шлях на дадзены момант для дэмакратычных арганізацый - далучыцца да акцыяў спачатку ў індывідуальным парадку, - лічыць Лагвінец. - Можа быць, нават не варта асоба афішаваць сваю прысутнасць на акцыях, займаючыся чарнавы працай па мабілізацыі, а не дэкларацыі…».

Больш за тое, праблема даверу да апазіцыі сёння такая, што часта лепш не падкрэсліваць сувязь тых ці іншых пратэстных дзеянняў непасрэдна з апазіцыйнымі структурамі.

«Калі акцыя - гэта дзеянне самога грамадства, то яна мае магчымасць прыцягнуць да сябе ўвагу большай колькасці людзей, чым партыйная ці апазіцыйная ініцыятыва, - мяркуе Лагвінец. - Каб сур'ёзна выступаць са сваімі ініцыятывамі, разлічваючы на іх рэалізацыю, трэба мець адпаведную базу падтрымкі. Але дастатковай базы падтрымкі сёння няма ні ў адной апазіцыйнай арганізацыі ".

Сяргей Каралевіч
naviny.by

БЕЛАРУСЬ — РАСІЯ

(пачатак на стар. 3)

Время есть, но на кого оно работает?

Но сегодня белорусский президент вынужден уступать Москве на всех фронтах из-за скверной финансово-экономической ситуации, делает вывод Карбалевич: *«Отсюда и согласие на назначение митрополита Павла, и появление российских самолетов в Барановичах — у Лукашенко просто нет возможности выбирать»*.

В конце концов, если вынести за скобки момент уязвленных амбиций, то в плане антизападного мышления белорусский президент и новый владыка весьма схожи. Один грозил «чернобыльским краником», другой — потоком мигрантов и наркотиков в случае менее ревностной охраны границ с Евросоюзом. Родственные души.

Что же касается щедрости Москвы, то при всех великодержавных амбициях она довольно расчетлива. И дело не только в том, что кредиты положено отдавать с процентами. Российское руководство научилось дозировать подкормку союзника, понуждая его к уступчивости через подвешивание чувствительных для экономики вопросов. Например о нефтяном балансе.

Как известно, на 2014 год Беларусь запрашивает 23 миллиона тонн нефти. Однако, подчеркнул Суриков, *«у нас растут обязательства перед Китаем, а добыча не увеличивается»*. Ох уж эти китайцы! Короче, *«пока согласились на 21 миллион тонн, но будет рассматриваться и возможность поставки 23 миллионов тонн (…) Переговоры еще идут, время есть»*.

Если без дипломатии, это называется: посмотрим на ваше поведение. Время, конечно, есть, но оно работает на одну из сторон. Догадайтесь с трех раз, на какую.

Александр Класковский
http://naviny.by

САЦЫЯЛЬНАЯ ДЗЯРЖАВА

«СЮРПРИЗ» ДЛЯ ВОДИТЕЛЕЙ: НОВЫЕ ШТРАФЫ И ОБЯЗАТЕЛЬНАЯ ЗИМНЯЯ РЕЗИНА

За неправильную парковку теперь будут штрафовать не водителя, а владельца автомобиля.

Начальник УГАИ МВД Юрий Литвин во время телефонной линии в газете «Транспортный вестник» рассказал о некоторых нововведениях 2014 года, которые ожидают автомобилистов. Среди них — обязательное использование зимней резины и детских удерживающих сидений. Еще одно новшество, по мнению ГАИ, должно избавить города от проблем парковки — собираются ужесточить наказание за стоянку в неположенном месте. По словам начальника УГАИ МВД, ответственность будет введена для собственников автомобилей.

«Существует база данных ГАИ, по которой выясняется, что конкретный автомобиль зарегистрирован на такого-то гражданина, — объяснил Юрий Литвин. — Если автомобиль стоит неправильно, привлекается не тот, кто припарковал, а человек, на которого этот автомобиль зарегистрирован».

Ранее о нововведении высказывался исполняющий обязанности начальника УГАИ МВД Василий Бульбенков: «Штраф за остановку или стоянку автомобиля с нарушением ПДД увеличится с 1 до 3 «базовых». За повторное такое нарушение в течение года сейчас нарушителям приходится платить от 3 до 5 базовых величин, а вскоре, возможно, будет предусмотрен штраф от 5 до 8 базовых величин».

При этом Юрий Литвин отметил, что повторность наказаний (как за парковку, так и за другие нарушения ПДД) — эффективная мера: «Она введена, чтобы предупредить человека еще раз, только уже в виде штрафа в двойном размере».

Он также высказал мнение, что штрафы «от и до» — это не лучшее решение, и стоит оставить конкретный размер суммы за определенное нарушение: «Но наши предложения в Госавтоинспекции для законодателя сводились именно к такому моменту, чтобы исключить так называемую «вилку». Но ответ на наше предложение дают такой: у человека всегда есть какие-то смягчающие обстоятельства, отягчающие и т. д. Поэтому пока мы пользуемся тем, что у нас есть».

Во время беседы затронули и тему госпошлины: не увеличится ли количество людей, которые будут ездить без ТО (как некоторые водители подсчитали, выгоднее несколько раз заплатить штраф, чем транспортный налог)? По мнению Юрия Литвина, глобально обстановка не ухудшится: «Количество людей, которые не проходят техосмотр, не увеличится. Будет примерно так же, как и сейчас. Конечно, кто-то будет ездить без техосмотра, но не большинство».

www.charter97.org /ru/news/2014/1/8/83355

Заснавальнік і рэдактар: Салодкі Сяргей Аляксандравіч

Адрас рэдакцыі: г.Віцебск, 3-я Мопраўская, д. 14, тэл. 26-42-02, маб. +375299410197. Газета выдаецца з траўня 2003 г.

Падпісана да друку 16.01.2014 у 16.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.